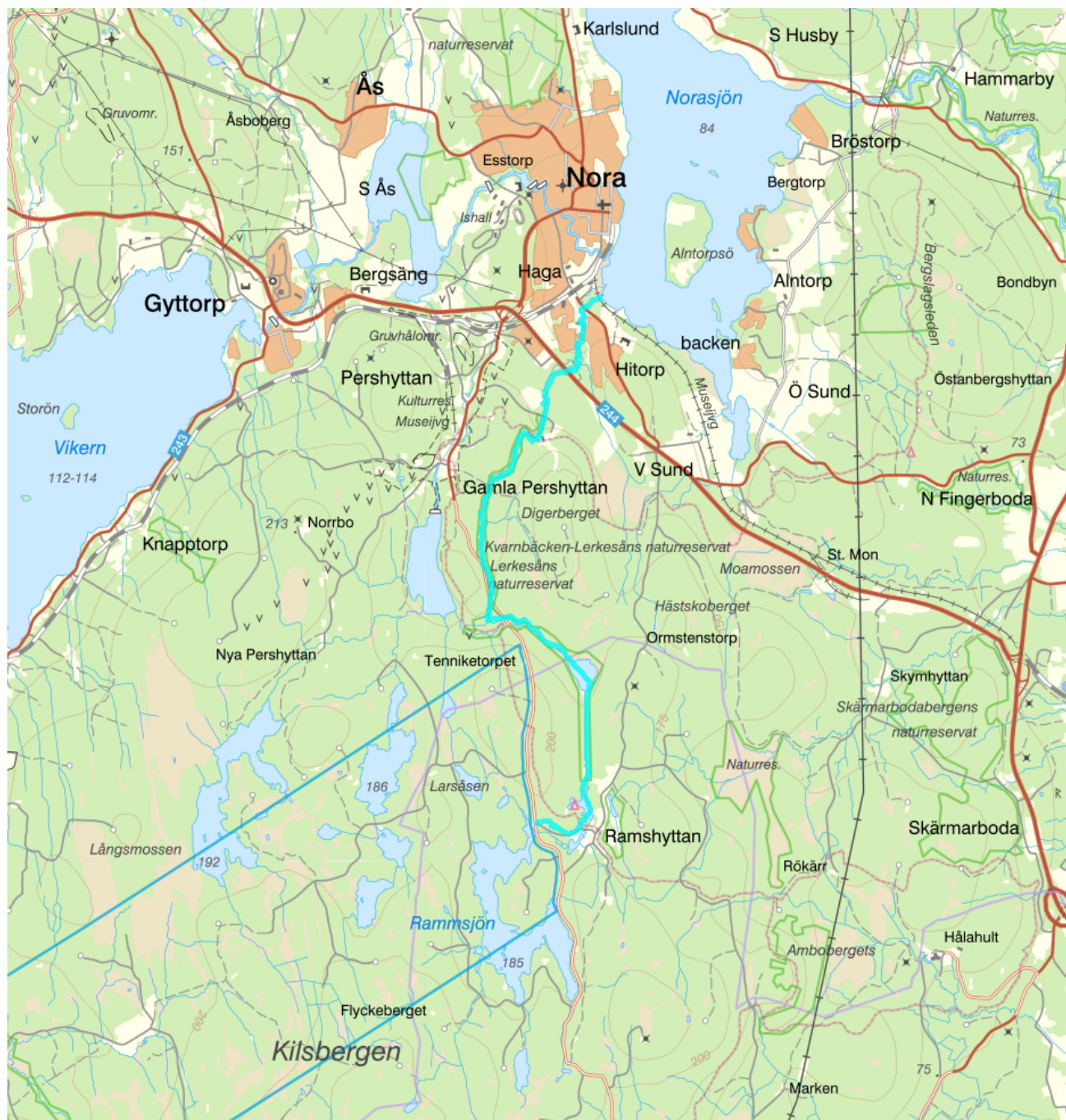

Kvarnbäcken-Lerkesån - WA29915202 / SE659721-145551

Förvaltningscykel 3 (2017 - 2021)

Vattenkategori	Vattendrag	Län	Örebro - 18
Typ	Vattenförekomst	Kommun	Nora - 1884
Distrikt	3. Norra Östersjön - SE3	Längd (km)	9,4
Huvudavrinningsområde	Norrström - SE61000		

Mer information <http://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA29915202>

Miljö kvalitetsnorm
Ekologisk status
Kvalitetskrav

■ God ekologisk status 2027

Version: Beslutad

Beskrivning

⚠ *Motiveringstexter kan uppdateras av ansvarig länsstyrelse eller vattenmyndighet*

Undantag

Kvalitetsfaktor	Påverkanstryck	Tidsfrist	Mindre strängt krav	Skäl
Hydrologisk regim i vattendrag	Förändring av hydrologisk regim - annat	2027		Tekniska skäl

Motivering

Vattenförekomsten uppnår inte god status för hydrologisk regim/hydrografiska villkor på grund av en eller flera typer av påverkan, som framgår av påverkansbedömningen. Åtgärder ska genomföras för att minska påverkan så att god status kan uppnås. Vattenförekomstens återhämtning tar tid och åtgärder bör därför sättas in så snart som möjligt för att nå målet. Tidsfrist till 2027 gäller för hydrologisk regim/hydrografiska villkor med skälet att det inte är tekniskt möjligt att nå god status tidigare.

Kvalitetsfaktor	Påverkanstryck	Tidsfrist	Mindre strängt krav	Skäl
Bottenfauna	Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - okända eller föråldrade	2027		Tekniska skäl

Motivering

I vattendraget finns en eller flera dammar som är vandringshinder för fisk. Problemen kan åtgärdas genom utrivning eller anläggande av fiskvägar för upp- och nedströmsvandring förbi hindret. Tidsundantag till 2027 är fastställt eftersom restaurerings-, tillsyns- och omprövningsprocesser är tids- och resurskrävande.

Kvalitetsfaktor	Påverkanstryck	Tidsfrist	Mindre strängt krav	Skäl
Bottenfauna	Förändring av morfologiskt tillstånd - okända eller föråldrade	2027		Tekniska skäl

Motivering

Vattendraget är rensat till förmån för exempelvis jordbruks-, flottnings-, hytt-, kvarn-, såg- eller kraftverksverksamhet men i många fall har verksamheten upphört. Vattendraget saknar även ekologiskt funktionella kantzoner. Problemen kan åtgärdas genom restaureringsinsatser. Tidsundantag till 2027 är fastställt eftersom restaurering är tids- och resurskrävande.

Kvalitetsfaktor	Påverkanstryck	Tidsfrist	Mindre strängt krav	Skäl
Konnektivitet i vattendrag	Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - okända eller föråldrade	2027		Tekniska skäl

Motivering

I vattendraget finns en eller flera dammar som är vandringshinder för fisk. Problemen kan åtgärdas genom utrivning eller anläggande av fiskvägar för upp- och nedströmsvandring förbi hindret. Tidsundantag till 2027 är fastställt eftersom restaurerings-, tillsyns- och omprövningsprocesser är tids- och resurskrävande.

Kvalitetsfaktor	Påverkanstryck	Tidsfrist	Mindre strängt krav	Skäl
Morfologiskt tillstånd i vattendrag	Förändring av morfologiskt tillstånd - okända eller föråldrade	2027		Tekniska skäl

Motivering

Vattendraget är rensat till förmån för exempelvis jordbruks-, flottnings-, hytt-, kvarn-, såg- eller kraftverksverksamhet men i många fall har verksamheten upphört. Vattendraget saknar även ekologiskt funktionella kantzoner. Problemen kan åtgärdas genom restaureringsinsatser. Tidsundantag till 2027 är fastställt eftersom restaurering är tids- och resurskrävande.

Kvalitetsfaktorer

Morfologiskt tillstånd i vattendrag

Kemisk ytvattenstatus**Kvalitetskrav**

God kemisk ytvattenstatus

Undantag - Mindre stränga krav

Bromerad difenyleter

Kvalitetskrav

■ Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus

Tidpunkt**Påverkanstryck**

Diffusa källor - Atmosfärisk deposition

▲ Motiveringstexten kan uppdateras av ansvarig länsstyrelse eller vattenmyndighet

Nr enl föreskrift (HVMFS 2013:19)	Skäl	Halt som ska uppnås	Nuvarande halt	Enhet
5	Omöjligt			

Ett undantag i form av mindre strängt krav har satts för bromerade difenyletrar (kongenerna 28, 47, 99, 100, 153 och 154), även kallade polybromerade difenylterar (PBDE). Halterna av PBDE bedöms överskrida gränsvärdet i fisk i samtliga vattenförekomster. Skälet för undantag är att det bedöms vara tekniskt omöjligt att sänka halterna av PBDE till de nivåer som motsvarar god kemisk ytvattenstatus. Problemet beror främst på påverkan från långväga luftburna föroreningar och bedöms ha en sådan omfattning och karaktär att det i dagsläget saknas tekniska förutsättningar att åtgärda det. De nuvarande halterna av PBDE (december 2015) får dock inte öka. Lokala påverkanskällor som bidrar till sänkt status för PBDE ska åtgärdas oavsett det mindre stränga kravet för atmosfärisk deposition (se övriga tidsfrister).

Kvicksilver och kvicksilverföreningar

■ Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus

Diffusa källor - Atmosfärisk deposition

▲ Motiveringstexten kan uppdateras av ansvarig länsstyrelse eller vattenmyndighet

Nr enl föreskrift (HVMFS 2013:19)	Skäl	Halt som ska uppnås	Nuvarande halt	Enhet
21	Omöjligt			

Ett undantag i form av mindre strängt krav har satts för kvicksilver (Hg). Halterna av kvicksilver bedöms överskrida gränsvärdet i fisk i samtliga vattenförekomster. Skälet för undantag är att det bedöms vara tekniskt omöjligt att sänka halterna av kvicksilver till de nivåer som motsvarar god kemisk ytvattenstatus. Den största påverkan av kvicksilver består av atmosfärisk deposition vars ursprung är långväga. I Sverige har en stor mängd av det nedfallande atmosfäriska kvicksilvret under lång tid ackumulerats. Problemet bedöms ha en sådan omfattning och karaktär att det i dagsläget saknas tekniska förutsättningar att åtgärda det. De nuvarande halterna av kvicksilver (december 2015) får dock inte öka. Lokala påverkanskällor som bidrar till sänkt status för Hg ska åtgärdas oavsett det mindre stränga kravet för atmosfärisk deposition (se övriga tidsfrister).

Referenser

The National Swedish Contaminant Monitoring Programme for Freshwater Biota, 2018

Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2019:25) om klassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvatten

Skyddade områden

Område	Kvalitetskrav	Områdestyp	EUID
Kvarnbäcken-Lärkesån	Gynnsam bevarandestatus	Natura 2000 SCI Habitatdirektivet	SE0240028

Statusklassning

Status 	Klassificering
- Ekologisk status	■ Måttlig
- Tillkomst/härkomst	■ Naturlig
- Kemisk status	■ Uppnår ej god

**Ekologisk status - Biologiska kvalitetsfaktorer **

Påväxt-kiselalger	■ Hög
IPS-index för Kiselalger	■ Hög
ACID - Surhetsindex för vattendrag och sjöar	■ God
Bottenfauna	■ Måttlig
ASPT	
DJ-index	
Fisk	■ God

Fisk i rinnande vatten (VIX)

Fisk i rinnande vatten (VIXMORF)

Fisk i rinnande vatten (VIXh)

Fisk i rinnande vatten (VIXsm)

Ekologisk status - Fysikalisk-Kemiska kvalitetsfaktorerNäringsämnen ■ HögFörsurning ■ God

Särskilda förorenande ämnen

Koppar

Uran

Zink

Ekologisk status - Hydromorfologi Konnektivitet i vattendrag ■ DåligKonnektivitet i uppströms och nedströms riktning i vattendrag ■ DåligKonnektivitet i sidled till närområde och svämplan i vattendrag ■ MåttligHydrologisk regim i vattendrag ■ OtillfredsställandeSpecifik flödesenergi i vattendrag ■ OtillfredsställandeVolymsavvikelse i vattendrag ■ MåttligAvvikelse i flödets förändringstakt ■ GodVattenståndets förändringstakt i vattendrag ■ Ej klassadMorfologiskt tillstånd i vattendrag ■ MåttligVattendragsfårans form ■ MåttligVattendragets planform ■ GodVattendragsfårans bottensubstrat ■ Otillfredsställande

Död ved i vattendrag

Strukturer i vattendraget ■ OtillfredsställandeVattendragsfårans kanter ■ MåttligVattendragets närområde ■ HögSvämplanets strukturer och funktion i vattendrag ■ God**Kemisk status**

Prioriterade ämnen

Bromerad difenyleter ■ Uppnår ej godKvicksilver och kvicksilverföreningar ■ Uppnår ej god**Miljöproblem och påverkanskällor****Påverkanskällor** ?**Klassificering**

Punktkällor - reningsverk

Punktkällor - Bräddning

Punktkällor - IED-industri

Punktkällor - Inte IED-industri

Punktkällor - Förorenade områden

Punktkällor - Deponier	
Punktkällor - Lakvatten från gruvdrift	
Punktkällor - Vattenbruk	
Punktkällor - Andra signifikanta punktkällor	
Diffusa källor - Urban markanvändning	
Diffusa källor - Jordbruk	
Diffusa källor - Skogsbruk	☒ Ej betydande påverkan
Diffusa källor - Transport och infrastruktur	
Diffusa källor - Förorenad mark/gammal industrimark	☐ Ej klassad
Diffusa källor - Enskilda avlopp	
Diffusa källor - Atmosfärisk deposition	☒ Betydande påverkan
Diffusa källor - Materialtäkt	
Diffusa källor - Vattenbruk	
Diffusa källor - Andra relevanta	
Vattenuttag eller vattenavledning - för jordbruk	
Vattenuttag eller vattenavledning för dricksvatten	
Vattenuttag eller vattenavledning - för industri	
Vattenuttag eller vattenavledning - för kylvatten	
Vattenuttag eller vattenavledning - för vattenbruk	
Vattenuttag eller vattenavledning - för vattenkraft	
Vattenuttag eller vattenavledning - annat	
Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - för vattenkraft	
Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - för dricksvatten	
Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - för översvämningsskydd	
Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - för bevattning	
Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - för turism och rekreation	
Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - för industrin	
Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - för sjöfart	
Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - Annat	
Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - okända eller föråldrade	☒ Betydande påverkan
Förändring av hydrologisk regim - jordbruk	
Förändring av hydrologisk regim - Sjöfart	
Förändring av hydrologisk regim - vattenkraft	
Förändring av hydrologisk regim - offentlig vattenförsörjning	
Förändring av hydrologisk regim - fiske och vattenbruk	
Förändring av hydrologisk regim - annat	☒ Betydande påverkan
Fysisk förlust av hela eller delar av vattenförekomster	
Förändring av morfologiskt tillstånd - för	

översvämningskydd

Förändring av morfologiskt tillstånd - för jordbruket

Förändring av morfologiskt tillstånd - för sjöfart

Förändring av morfologiskt tillstånd - annat

Förändring av morfologiskt tillstånd - okända eller föråldrade

 Betydande påverkan

Andra hydromorfologiska förändringar

Introducerade sjukdomar eller arter

Exploatering eller borttagande av djur eller växter

Nedskräpning, olaglig avfallsdumpning

Annan signifikant påverkan

Okänd signifikant påverkan

Historisk förorening

Åtgärder

Här presenteras de föreslagna och genomförda åtgärderna för vattenförekomsten.

Juridiskt bindande åtgärder i Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram

Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram innehåller de åtgärder som myndigheter och kommuner behöver genomföra för att miljö kvalitetsnormerna ska följas. Åtgärdsprogrammen för respektive vattendistrikt hittar du på www.vattenmyndigheterna.se.

Åtgärderna i åtgärdsprogrammet är administrativa åtgärder som är juridiskt bindande. Dessa syftar till att bana väg för de åtgärder som genomförs direkt i vattenmiljöerna för att förbättra vattnets ekologiska och kemiska status.

Möjliga, planerade, pågående och genomförda åtgärder för bättre vattenkvalitet

Nedan visas genomförda och planerade åtgärder samt föreslagna åtgärder som kan behöva genomföras för att uppnå bättre vattenkvalitet.

Åtgärderna är inte juridiskt bindande, utan en del i den långsiktiga planeringen för bättre vatten. Det kan finnas ytterligare åtgärder som av olika anledning ännu inte blivit registrerade. Vattenmyndigheterna välkomnar synpunkter och konkreta förbättringsförslag på föreslagna åtgärder.

Möjliga åtgärder i Förvaltningscykel 3 (8 st)							
Åtgärd	Åtgärdskategori	Åtgärdsplats	Effekter	Storlek	Tidsspann	Totalkostnad	Flaggor
Ekologiskt funktionell kantzon Kvarnbäcken-Lerkesån	Ekologiskt funktionella kantzoner	Kvarnbäcken-Lerkesån		4,7 ha	-		
Fiskväg Hammarby Hyttedamm	Uppströmspassage	6601450 - 1460260		4,2 m	-		
Fiskväg/utrivning Digerbergsdammen	Möjliggöra upp- och nedströmspassage	6595398 - 501476		4,2 m	-		
Fiskväg/utrivning Lerkesdammen	Möjliggöra upp- och nedströmspassage	6596645 - 502011		4,2 m	-		
Fiskväg/utrivning LÅNGTJÄRNSDAMMEN	Möjliggöra upp- och nedströmspassage	6592638 - 1456337		4,2 m	-		
Fiskväg/utrivning RAMMSJÖDAMMEN	Möjliggöra upp- och nedströmspassage	6592610 - 1455744		4,2 m	-		
Fiskväg/utrivning Ramshyttedammen (Nora)	Möjliggöra upp- och nedströmspassage	6592638 - 1456338		4,2 m	-		
Fiskväg/utrivning Sägdammen (Ramshyttan)	Möjliggöra upp- och nedströmspassage	6593189 - 1456386		4,2 m	-		

Planerade eller pågående åtgärder (1 st)

Åtgärder som planeras att genomföras eller håller på att genomföras.

Åtgärd	Åtgärdskategori	Åtgärdsplats	Effekter	Status	Storlek	Tidsspann	Flaggor	Totalkostnad
Projektering fiskväg Lerkesdammen	Möjliggöra upp- och nedströmspassage	Projektering fiskväg Lerkesdammen		Pågående		2008 - 2009		

Genomförda åtgärder (7 st)

Åtgärder som har genomförts i eller kring vattenförekomsten eller har en effekt på vattenförekomsten

Åtgärd	Åtgärdskategori	Åtgärdsplats	Effekter	Status	Storlek	Tidsspann	Flaggor	Totalkostnad
Biotopvård Kvarnbäcken- Lerkesån	Biotopvårdande åtgärder	Biotopvård Kvarnbäcken- Lerkesån				2007 - 2007		
Anläggning av halvtrumma Älvestorps hytta	Möjliggöra upp- och nedströmspassage	Anläggning av halvtrumma Älvestorps hytta				2007 - 2008		
Rivning av utskov förgrening	Möjliggöra upp- och nedströmspassage	Rivning av utskov förgrening				2015 - 2015		
Utrivning Digerbergdammen	Möjliggöra upp- och nedströmspassage	Utrivning Digerbergdammen	Ökning Habitat ha			2018 - 2019		
Åtgärd av mindre vandringshinder i Kvarnbäcken-Lerkesån	Möjliggöra upp- och nedströmspassage	Åtgärd av mindre vandringshinder i Kvarnbäcken-Lerkesån				2007 - 2007		
Miljöersättning extensiv vallodling	Vallodling i slättlandskapet (enligt miljöstödet)		Minskning Totalkväve st/år Minskning Totalfosfor st/år		9 ha	2010 - 2014		
Anläggning av dämme inlopp till kanal mot Smygarebäcken	Återskapa eller förbättra hydrologisk regim	Anläggning av dämme inlopp till kanal mot Smygarebäcken				2007 - 2007		

Miljöövervakning

Övervakningsstation	Program	Undersökning	Programspecifikt ID	Programspecifikt namn
Lerkesån elfiske 1	RMÖ, Provfiske, Örebro län	Bottenfauna i vattendrag		Lerkesån elfiske 1
Lerkesån elfiske 1	RMÖ, Ytvattenförekomster, Örebro län	Bottenfauna i vattendrag		Lerkesån elfiske 1
Lerkesån elfiske 1	RMÖ, Ytvattenförekomster, Örebro län	Vattenkemi i vattendrag		Lerkesån elfiske 1
Lerkesån elfiske 1	RMÖ, Ytvattenförekomster, Örebro län	Kiselalger i vattendrag		Lerkesån elfiske 1
Lerkesån elfiske2	RMÖ, Provfiske, Örebro län	Elfiske i vattendrag		Lerkesån elfiske2
Lerkesån elfiske2	RMÖ, Okalkade sjöar och vattendrag, Örebro län	Vattenkemi i vattendrag	18STA1222632	Lerkesån elfiske2
Kvarnbäcken- Lerkesån-Sm	GRMÖ, Gemensamt delprogram stormusslor	Statusbedömning och övervakning av stormusslor, Örebro län	65973921455569	Kvarnbäcken- Lerkesån-Sm
Lerkesån	VER, Örebro län, Miljögifter	Miljögifter i recipienter till förorenade områden (ytvatten)		Lerkesån

Skyddade områden

Område	EUID	Områdestyp
Avloppskänsliga områden, inlandsvatten, fosfor Kvarnbäcken-Lerkesån	SELK001 SE0240028	Avloppsvattendirektivet Natura 2000 SCI Habitatdirektivet

Typtillhörighet

Värde

Typindelning/Typtillhörighet ?

Vattentyp - Vattendrag

1LB

Limnisk vattentypsregion	Södra Sverige (1)
--------------------------	-------------------

Tillrinningsområdets storlek (km ²)	≤ 100 (L)
---	-----------

Vattendragslutning (%)	≥ 2 (B)
------------------------	---------

Vattenversion

I följande versioner har detta objekt existerat

Version	Datum
---------	-------

SVAR_2012_2	2012-11-08 09:07
-------------	------------------

SVAR_2016_4	2019-05-16 08:57
-------------	------------------

Cykel	Vattentyp
-------	-----------

Förvaltningscykel 2 (2010 - 2016)	Preliminär vattenförekomst
-----------------------------------	----------------------------

Förlängning av förvaltningscykel 2	Preliminär vattenförekomst
------------------------------------	----------------------------

Förvaltningscykel 3 (2017 - 2021) (aktuell)	Vattenförekomst
---	-----------------

Kontakta Länsstyrelsen i Örebro

E-post T-DL-beredningssekreteriatet@lansstyrelsen.se

Hemsida <http://www.lansstyrelsen.se/orebro/Sv/miljo-och-klimat/vatten-och-vattenanvandning/vattenforvaltning/Pages/index.aspx>